

Hvordan gik det med stæren på Sydsjællands Golfklub?

Kan stæren yngle på golfbaner? Hvor finder stæren sin føde, og kan stæren hjælpe greenkeeperen med at holde bestanden af uønskede larver nede? Det blev undersøgt i forsøg på Sydsjællands Golfklub i årene 2018 og 2019. I denne artikel ser jeg lidt tilbage på resultaterne, men mest fremad i årene efter. For hvordan gik det egentlig med stæren (og larverne), efter forsøgene var afsluttede?

Af: Karin Normann, hortonom, Turfhouse

Foto: Bo Kayser & Stockfoto

Forsøgene på Sydsjællands Golfklub viste, at stæren gerne vil yngle på golfbanen, hvis der er redekasser og en passende naturtype til rådighed. I 2019 fik 42 stærepar 45 flyvefærdige kuld stære (der var 3 par, der fik to kuld flyvefærdige unger) i 96 redekasser. I gennemsnit bestod hvert kuld af 5 stæreunger. Golfbaner kan derfor skabe tilstrækkeligt gode betingelser for stæren, til at den kan producere et stort antal unger.

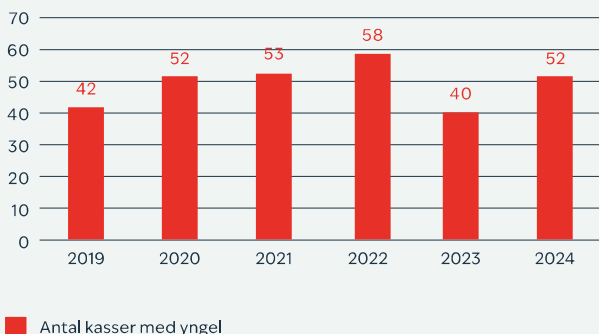
Hvor søger stæren føde?

Stæren søger føde i fairway og semirough, men aldrig i greens. Optællinger af insekter og larver viste, at der stort set ikke var insekter og larver i greens. Der var dobbelt så mange larver i fairway som i semirough. Stæren søgte derfor føde, hvor der var mest mad at komme efter.

Særligt regnorme var en yndet spise for stæren. I yngleperioden faldt mængden af regnorme fra 91 g til knap 8 g pr. kvadratmeter. Der blev fundet enkelte stankelbenslarver, men da antallet af larver var så lavt, var det svært at konkludere

Figur 1: Antal ynglepar på Sydsjællands Golfklub i årene 2019-2024.

I gennemsnit har der været 50 ynglende stærepar pr. år. Med 5 stæreunger i gennemsnit pr. kasse er der blevet opfostret 250 stæreunger i gennemsnit pr. år på golfbanen i Mogenstrup. Tallene i figuren har jeg fået oplyst af Henning Heldbjerg, Aarhus Universitet, der var projektleder på forsøgene med stærene.

Stæren gerne vil yngle på golfbanen, hvis der er redekasser og en passende naturtype til rådighed.

noget ud fra forsøget. Greenkeeperen oplevede dog, at der var en stor forskel, og at stankelbenslarver blev reduceret til et minimum af, hvad der havde været tidligere.

Jeg har spurgt Jens Høg, der var frivillig på projekterne, om der er nogen, der har forsat arbejdet med stærene?

Ja, vi er en frivillig gruppe, der stadig arbejder med stærene. Hvert år i slutningen af februar måned gennemgår vi fuglekasserne. Vi tømmer dem for gammelt redemateriale, og vi ser, om kasserne er intakte og hænger ordentligt. Det tager fire mand en formiddag at gennemgå kasserne, så det er forholdsvis hurtigt gjort.

Så holder vi øje med, hvornår stærene kommer. Stærene synger allerede i yngleområdet fra starten af marts måned og besigtiger forskellige kasser og putter lidt redemateriale ind i dem. Der er større aktivitet ind og ud af kasserne fra slutningen af april. Ved udgangen af maj er stort set alle unger fløjet fra reden. Det vil sige, at der er stære på golfbanen i cirka 3 måneder. I den periode er der størst aktivitet i maj, hvor ungerne skal fodres.

Når æggene er klækkede, tæller vi, hvor mange kasser der er yngel i. Det gør vi ved hjælp af et endoskopkamera (foto 1).

Vi kan se, at antallet af kasser med yngel har været forholdsvis konstant igennem de sidste 6 år med et gennemsnit på 50 kasser med yngel (figur 1).

Hvert år får vi også en ornitolog til at ringmærke ca. 100 stæreunger. Det skal gøres på det helt rigtige tidspunkt. Ungerne må ikke være for små, for så er de sårbare for håndtering, men heller ikke for store, for så flyver de væk fra reden, inden de egentlig er helt flyvefærdige.

Man siger, at der skal 2,5 kg insekter og larver til for at opfostre et kuld stæreunger. Så med 50 kuld stæreunger på banen kan der potentielt blive fjernet omkring 125 kg insekter og larver. Det er en stor mængde.

Hvilke råd vil du give til andre golfbaner, der gerne vil samarbejde med stæren?

Det er nemt at komme i gang. Man skal have fat i nogle kasser i den rigtige størrelse. Hvis det skal batte noget, så skal man have mange kasser. Her er det om at finde en leverandør, der kan levere et større parti kasser.

Så skal kasserne være nemme at tilgå.

Vi har valgt at skrue kasserne i træerne, for så skal vi ikke bøvlle med snore. Brug den samme type skrue, så er der kun brug for en type skruetrækker. Kasserne skal hænges op i ca. 3 meters højde. Man kan sagtens hænge dem tæt. Nogle af vores hænger med ca. 20 meters mellemrum.

Foto 1: Med et endoskopkamera undersøger Charlotte Stawitzki, hvor mange redekasser der var stæreyngel i.

Man siger, at der skal 2,5 kg insekter og larver, til for at opfostre et kuld stæreunger.

Jeg har spurgt **Henrik Holm Hansen**: Hvordan er det at arbejde sammen med stæren på banen?

Det fungerer fint. De flyver lidt omkring klipperen, men det generer ikke greenkeeperen. Vi vil gerne have fugle på banen, og det vil medlemmerne også. Det er med til at give en god naturoplevelse for spillerne.

Hvad er dit indtryk; gør stæren nogen forskel i forhold til skadelige larver og insekter?

Det, jeg kan se, er, at vi har meget færre skader på banen i dag, end vi havde, før vi fik stære. Så jeg tror helt sikkert, at stæren gør en forskel. I gamle dage så vi råger og krager på banen. I dag ser vi ikke disse fugle. Det er som om at de er flyttet væk, efter at stæren er kommet til. Jeg ved ikke helt, hvad der sker, men måske kunne man forestille sig, at

stæren rydder "bordet for mad", så det bliver uinteressant for kragefuglene at søge føde på banen. Det er en stor gevinst for os, at de store kragefugle ikke kommer mere. Kragefuglene kan lave store skader med deres kraftige klør og næb, når de leder efter larverne. De skader ser vi ikke mere.

Er der nogle ulemper ved at have stæren på banen?

Nej, jeg kan ikke se nogle ulemper ved stæren. Stærens næb er så fint, at man ikke kan se, at den har hakket i jorden. Så stæren laver ingen synlige skader på banen.

Kilder

- Stære på Sydsjællands Golfklub. 2019. Henning Heldbjerg, Charlotte Stawitzki og Martin Vestergaard.

Flere og flere golfbaner i Norden vælger Kress

Hvordan skaber ambitiøse golfbaner perfekte fairways, reducerer omkostninger og skåner miljøet? Svaret er Kress.

Kress' autonome robotplæneklippere arbejder døgnet rundt og sikrer en præcis og ensartet klipping – helt uden kabler eller basestationer. Med RTK[®]-teknologi navigerer de med centimeters præcision og giver greenkeepere mere tid til andre vigtige opgaver.

Oplev fremtidens banepleje med Kress.

Læs mere om os og vores produkter på [Kress.com](https://www.kress.com)

Kress